

R O M Â N I A
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

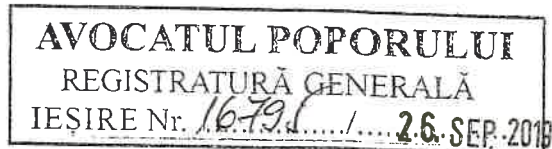
Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Domnului Marius Constantin Budăi

Ministru,

Ministerul Muncii și Justiției Sociale

Str. Dem.I.Dobrescu nr.2 - 4 sectorul 1 București, cod poștal 010026

R E C O M A N D A R E A

Nr.20..... din 26. SEP 2019 2019

Referitoare la respectarea art. 22 și art. 49 din Constituție privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv protecția copiilor și a tinerilor

Stimate Domnule Ministru,

În conformitate cu art. 16 alin. (1) și art. 15 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința aspectelor prezentate în mass-media, referitoare la situația mai multor minori de naționalitate germană, plasați la un centru de reabilitare, care ar fi fost lipsiți de libertate, fiindu-le luate documentele și interzicându-li-se să contacteze familiile sau autoritățile. Totodată, aceștia ar fi fost exploatați prin muncă, fiind forțați să întreprindă activități fizice epuizante, atât în cadrul centrului, dar și în gospodăriile unor săteni, de către o familie de cetățeni germani care conducea centrul respectiv.

Se menționa, de asemenea, că o parte dintre minorii abuzați au fost identificați și încredințați spre instituționalizare temporară, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș.

Referitor la situația celor patru copii identificați și încredințați pentru instituționalizare temporară Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș, în urma perchezițiilor efectuate de către D.I.I.C.O.T. la centrul de recuperare, doi dintre aceștia au fost plasați prin **Dispoziția Directorului General al DGASPC Maramureș**, în Centrul de Primire în Regim de Urgență Baia Mare iar alți doi cu aceeași măsură de protecție specială, în Centrul de Primire în Regim de Urgență Sighetu Marmației (din cauza lipsei de locuri la Baia Mare). Pentru minorii din CPRU Baia Mare Tribunalul Maramureș a soluționat favorabil cererea direcției, în sensul menținerii măsurii plasamentului în regim de urgență. Pentru minorii din CPRU Sighetu Marmației, la data anchetei, nu fusese stabilit termenul de judecată a cererii direcției, având ca obiect menținerea măsurii plasamentului în regim de urgență.

Menționăm că cei patru minori au solicitat, în scris, luarea măsurii plasamentului la cele două centre de primire în regim de urgență, ei nemai dorind să-și continue activitatea în cadrul proiectului datorită faptului că au fost supuși unor acte de violență și relelor tratamente de către anumite persoane din centru.

Cei patru minori instituționalizați beneficiau de serviciile prevăzute de legislația în vigoare, respectiv: consiliere psihologică, evaluare medicală, asistență juridică, cazare și hrănire.

Din informațiile primite de la reprezentanții DGASPC precum și din documentele puse la dispoziție a rezultat faptul că la momentul instituționalizării minorilor li s-a realizat un triaj medical de către asistentul medical din cadrul CPRU și o evaluare psihosocială beneficiind ulterior de serviciile prevăzute de legislația în vigoare, respectiv consiliere psihologică, asistență juridică, cazare și hrănire.

Ceilalți 16 minori din aparținând proiectului din cadrul centrului de reabilitare, care nu au fost instituționalizați, la data anchetei, se aflau plasați în familii, pe raza orașului Vișeu de Sus . Familiile în care au fost plasați copiii au fost identificate și vizitate de către specialiștii DGASPC Maramureș.

Aceștia au fost evaluați de două echipe din cadrul Serviciului intervenție în regim de urgență, formate din câte un asistent social și un psiholog, întocmindu-se un Raport de evaluare psihosocială, înregistrat cu nr. 32693/ 27.08.2019, pus la dispoziția noastră de către conducerea direcției. În urma evaluării copiilor și a familiilor la care aceștia locuiau, specialiștii direcției nu au mai sesizat aspecte de abuz, neglijare sau exploatare, astfel că toți copii au rămas la aceste familii.

Plasamentul copiilor din Germania la **Centrul de Asistență și Sprijin pentru reabilitarea socială a copiilor și tinerilor cu probleme comportamentale al Asociației Esperando**, se făcea în baza art. 56 alin. 2 din **Regulamentul (CE) nr. 2201/ 2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003** (Regulamentul Bruxelles II a) privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

Oficiul local pentru Tineret, prin Biroul Federal de Justiție din Republica Federală Germania, se adresa Ministerului Justiției din România, solicitând **aprobarea plasamentului unui minor de cetățenie germană** la Centrul de Asistență și Sprijin pentru reabilitarea socială a copiilor și tinerilor cu probleme comportamentale, al Asociației Esperando, Vișeu de Sus.

Ministerul Justiției transmitea această solicitare către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție în **vederea consultării DGASPC Maramureș și a comunicării unui răspuns privitor la plasamentul minorului**, la Centrul de Asistență și Sprijin pentru reabilitarea socială a copiilor și tinerilor cu probleme comportamentale al Asociației Esperando, Vișeu de Sus.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție adresa cererea de la Ministerul Justiției către DGASPC Maramureș solicitând analiza

acestei cereri și comunicarea unui punct de vedere. Un reprezentant al DGASPC Maramureș, care-și desfășura activitatea curentă în zonă, efectua o vizită la Centrul de Asistență și Sprijin, situat în Vișeu de Sus, str. Valea Vinului, nr. 165 și contacta pe reprezentanții acestui centru.

Pe parcursul vizitei, acesta făcea o verificare minimală a documentelor legale privind funcționarea și a existenței locurilor disponibile, în vederea admiterii de noi beneficiari. După efectuarea vizitei se întocmea un răspuns către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, în care se specifica numele, prenumele și calitatea persoanelor cu care s-a discutat, date privind structura de personal a centrului, o scurtă descriere a activităților desfășurate în respectivul serviciul social, de cât timp funcționează serviciul, câți minori au beneficiat de serviciile acestui centru precum și situația numerică a minorilor beneficiari ai centrului la data vizitei, concluzionându-se de fiecare dată, că nu există nici un impediment pentru ca minorul să fie plasat la Centrul de Asistență și Sprijin pentru reabilitarea socială a copiilor și tinerilor cu probleme comportamentale, al Asociației Esperando, Vișeu de Sus. De asemenea, în încheierea acestei comunicări, reprezentanții DGASPC Maramureș menționau că instituția **„...va asigura monitorizarea situației acestui minor, în vederea garantării respectării drepturilor acestuia pe durata șederii în România”** fapt ce ulterior nu se mai întâmpla.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție transmitea **„acordul prealabil”** al DGASPC Maramureș la Ministerul Justiției care mai apoi îl retransmitea autorităților germane. După primirea acestui acord, autoritățile locale germane, emiteau decizia de plasament a minorului pe care o transmiteau, pe circuitul descris anterior, la DGASPC și la **Centrul de Asistență și Sprijin**.

Ulterior minorul era plasat la centru, unde stătea pentru o perioadă de acomodare, cuprinsă între trei săptămâni și șase luni, ocazie cu care i se întocmea un

certificat de înregistrare de către BIROUL PENTRU IMIGRĂRI AL JUDEȚULUI MARAMUREȘ, pe adresa centrului, valabil pentru o perioadă de cinci ani. Din discuțiile purtate cu minorii, în data de 4 septembrie, a rezultat că durata perioadei de ședere în centru varia în funcție de gradul de însușire a cunoștințelor de limbă română precum și de dorința acestora de a merge într-o familie.

După parcurgerea acestei perioade de acomodare copiii erau plasați în familii din comunitate, care locuiau la casă și aveau gospodărie. În aceste familii ei aveau un program mai lejer în sensul că, pe lângă participarea la activități gospodărești mai mărunte, mergeau la școală sau ieșeau în oraș, interacționând cu copiii din comunitate.

Alegerea familiilor de plasament se făcea de către coordonatorul proiectului, domnul _____, pe baza unui dosar care conținea: **o anchetă socială** întocmită de un reprezentant al **Serviciului de Asistență Socială și Autoritate Tutelară din cadrul Primăriei Vișeu de Sus** și o adeverință medicală de la medicul de familie, care atesta faptul că membrii familiei nu se află în evidență cu afecțiuni neuropsihice sau boli infecto- contagioase.

Având în vedere că cei mai mulți dintre copii au abandonat cursurile școlare în țara de origine, activitatea de **școlarizare** se desfășura într-un **cadru non-formal**, la sediul Forumului Democrat German Vișeu de Sus. Mai exact toți copiii care făceau parte din acest proiect, fie din centru fie din familii, erau împărțiți în două grupe (clase), după criteriul de vârstă. Clasa celor mai mici avea program de la ora 9 la ora 13 iar clasa celor mai mari de la ora 13 la ora 17. Colectivul de cadre didactice era format din cinci persoane, etnici germani sau români cunoscători de limbă germană. Deși era perioada de vacanță, ne-am deplasat la sediul Forumului, pentru a vedea condițiile în care se desfășura activitatea didactică însă acesta era închis.

Asistența medicală a copiilor se asigura, contra cost, prin ambulatoriile de specialitate din rețeaua sanitară publică sau privată din județ sau zonele limitrofe,

nici unul dintre aceștia nu era înscris în lista medicului de familie care își desfășura activitatea la nivelul orașului Vișeu de Sus, conform celor declarate verbal de către asistenta medicală de la cabinetul de medicină de familie din oraș.

Monitorizarea copiilor, de către autoritățile locale din Germania, se făcea periodic și inopinat, prin trimiterea unui reprezentant în România care contacta copiii și discuta cu aceștia, fie că se aflau în cadrul centrului fie la familiile din comunitate. De asemenea, toți copiii aveau câte un reprezentant legal în Germania cu care purtau discuții lunare, de regulă prin telefon.

O dată pe săptămână copiii din familii erau vizitați de către domnul
sau de o altă persoană delegată de acesta.

Până la data anchetei, DGASPC Maramureș a primit de la ANPDCA și a procesat favorabil, **un număr de 85 de solicitări** privind transmiterea unui „acord prealabil” privind plasamentul unor minori la Centrul de Asistență și Sprijin.

Deși în conformitate cu prevederile art. 2 alin (3), lit. 1) din Anexa I la **HG nr. 797/2017** pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, DGASPC **„monitorizează și evaluează serviciile sociale aflate în administrare proprie”**, dat fiind statutul de autoritate publică județeană în materia protecției drepturilor copilului precum și faptul că un reprezentant al acestei instituții se deplasa periodic la sediul Centrului de Asistență și Sprijin pentru reabilitarea socială a copiilor și tinerilor cu probleme comportamentale din Vișeu de Sus, în vederea soluționării solicitărilor ANPDCA privind plasamentul unor minori de cetățenie germană la acest centru, în baza prevederilor art. 3 alin. (3) litera s) din actul normativ invocat mai sus DGASPC **„colaborează permanent cu organizațiile societății civile care reprezintă interesele diferitelor categorii de beneficiari”**, astfel conducerea DGASPC Maramureș avea posibilitatea încheierii unei convenții de colaborare cu organizația respectivă, colaborare în urma căreia putea obține

informații mai detaliate despre activitatea acestei asociații și implicit se putea evita apariția unor situații precum cea actuală.

De asemenea art. 3 alin (3) lit. j) din Anexa I la **HG nr. 797/2017** pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal prevede că Direcția „colectează, prelucrează și administrează datele și informațiile privind beneficiarii, furnizorii publici și privați și serviciile administrate de aceștia”.

Dacă în privința monitorizării furnizorilor de servicii sociale destinate minorilor și a serviciilor furnizate de aceștia, pe teritoriul României, cadrul legal actual este corespunzător, în ceea ce privește beneficiarii minori ai acestor servicii, cetățeni străini, se constată o lacunaritate a cadrului legal existent în sensul că, spre exemplu, prevederile **Legii 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, la art. 3 lit. e) stipulează că „de dispozițiile prezentei legi beneficiază... copiii cetățeni străini aflați pe teritoriul României, în situații de urgență constatate, în condițiile prezentei legi, de către autoritățile publice române competente”.

Având în vedere aceste aspecte, rezultă că minorii cetățeni străini, pentru care o autoritate judecătorească din țara de reședință a acestora, a dispus o măsură de plasament într-un serviciu social din România, în baza art. 56 alin. 2 din **Regulamentul (CE) nr. 2201/ 2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003** (Regulamentul Bruxelles II a) privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, deși sunt plasați într-un serviciu social care funcționează pe teritoriul României, în baza legislației naționale, ei nu beneficiază de prevederile legislației naționale în materia drepturilor copilului astfel că **monitorizarea și coordonarea tuturor activităților de asistență socială și protecție specială care ar trebui desfășurate de către profesioniștii din diferite servicii sau instituții publice și private, în interesul superior al acestor minori, este imposibil de realizat.**

Față de cele expuse, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile art. 25 și art. 56 din Ordonanță de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Ministrul Muncii și Justiției Sociale va dispune măsurile necesare pentru:

1. Elaborarea unui **proiect de act normativ** privind modificarea și completarea **Legii nr. 272/ 2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în sensul de a se stipula, în mod expres, că de dispozițiile acestei legi beneficiază și copiii cetățeni străini, pentru care o autoritate judecătorească din țara de reședință a acestora, a dispus o măsură de plasament într-un serviciu social din România, în baza art. 56 alin. 2 din **Regulamentul (CE) nr. 2201/ 2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 (Regulamentul Bruxelles II a)** privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești;
2. Elaborarea unei **proceduri de lucru** privind activitățile de evaluare în cazul eliberării „acordului prealabil” solicitat de către ANPDCA, pentru plasamentul copiilor, în baza art. 56 alin. 2 din **Regulamentul (CE) nr. 2201/ 2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003**, în cadrul serviciilor sociale care funcționează pe teritoriul României;
3. Elaborarea unei **proceduri de lucru** privind activitățile de monitorizare ale tuturor serviciilor sociale, de pe teritoriul României, în care au fost plasați

minori de cetățenie străină, în baza art. 56 alin. 2 din **Regulamentul (CE) nr. 2201/ 2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003;**

4. Elaborarea unui **Plan de Măsuri**, la nivel național, privind informarea autorităților publice locale, în legătură cu responsabilitățile pe care acestea le au în ceea ce privește evidența și monitorizarea tuturor copiilor aflați cu o măsură de protecție specială, pe raza unităților lor administrativ teritoriale cât și cu privire la importanța atragerii de specialiști (asistenți sociali, psihologi, psihopedagogi, etc.), în serviciile publice de la nivel local, pentru o gestionare eficientă a cauzisticii sociale.

Ministerul Muncii și Justiției Sociale va informa instituția **Avocatul Poporului** cu privire la măsurile dispuse.

Folosesc acest prilej, pentru a vă asigura, stimate Domnule Ministru, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

București,

2019